

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์. องค์กรและวิธีการคุ้มครองประชาชนและความคุ้มครองภายใน
ฝ่ายปกครองในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- กมล สมวิเชียร. ประชาธิปไตยกับสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2520.
- กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์. ประวัติรัฐธรรมนูญไทยฉบับแรก พ.ศ. 2475-ถึงปัจจุบัน. กรุงเทพ-
มหานคร: โรงพิมพ์ประจักษ์วิทยา, 2511.
- กระมล ทองธรรมชาติ. วิวัฒนาการของระบอบรัฐธรรมนูญไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
บรรณกิจ, 2524.
- แก้วสรร อติโพธ, สุรพล สันติกรพจน์. "สภาวะและปัญหาปัจจุบันของระบบรัฐสภาไทย" เอกสาร
สังฆนาทางวิชาการ เรื่อง "ปัญหารัฐธรรมนูญและสถาบันการเมืองในสภากาการสมัยปัจจุบัน"
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์: มีตรนราการพิมพ์, 2527.
- โกสินทร์ วงศ์สุรวัฒน์. ความเข้าใจในการปกครองระบอบประชาธิปไตย. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2532.
- _____ . รัฐธรรมนูญและการเลือกตั้ง. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แพรววิทยา, 2517.
- คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. รวมบทความทางวิชาการเนื่องในโอกาสครบรอบ 80 ปี.
ศาสตราจารย์ไพโรจน์ ชัยนาม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ประกายพรึก, 2535.
- จรูญ สุภาพ. หลักรัฐศาสตร์ภาพพิศดาร แนวทฤษฎีและประยุกต์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทย
วัฒนาพานิช, 2518
- ชัยอนันต์ สมุทรวณิช. "กระบวนการนิติบัญญัติ : ความล่าช้า ปัญหาอุปสรรคและการแก้ไข" เอกสาร
ประกอบการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ คณะกรรมการสภาผู้แทนราษฎร, 2533
- เชาว์ ไพโรจน์โรจน์. สิทธิและอุทการณ์ทางการเมือง. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์, 2530.

- ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์. "การมีส่วนร่วมของประชาชนในทางปกครอง" เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการเรื่อง Public Hearing ณ โรงแรมรอยัลริเวอร์ 27 มิถุนายน 2537.
(อัครสาเนา)
- ชาญวุฒิ วัชรพงศ์. "บทบาทของศูนย์กลางนิสิตนักศึกษากับการพัฒนาทางการเมือง"รัฐศาสตร์การเมือง. คณะกรรมการจัดทำหนังสือรัฐศาสตร์การเมือง.รวบรวม.กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์พิมพ์, 2518.
- ศิริเรก ชัยนาม. คำอธิบายกฎหมายรัฐธรรมนูญเปรียบเทียบ(โดยสังเขป) เล่ม 1. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษรนิติ, 2495.
- . โทษกับสงครามโลกครั้งที่ 2. พระนคร:แพรววิทยา, 2501.
- เกษชาติ วงศ์ภมรเชษฐ์. รัฐธรรมนูญนานาชาติ. กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2516.
- . หลักรัฐศาสตร์. กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, 2518.
- เทียน บุญนาค, ไพโรจน์ ชัยนาม. คำอธิบายกฎหมายรัฐธรรมนูญ(พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด นิตินาสน์, 2477.
- ดำรงศ อิมวิเศษ. การร่างรัฐธรรมนูญฉบับพุทธศักราช 2489 และการเมืองภายหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- ธนิศ ภูริเวทย์. หลักเกณฑ์ในการตราพระราชกำหนดและทางปฏิบัติของฝ่ายบริหารในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- ธานินทร์ กรัยวิเชียร. ระบอบประชาธิปไตย. กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2535.
- นันทวัฒน์ บรมานันท์. "ระบบการออกเสียงแสดงประชามติ" วารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมมาธิราช. ปีที่ 4 ฉบับที่ 2, 2530.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. "ระบบการควบคุมฝ่ายการปกครองโดยศาลในประเทศอังกฤษ" วารสารกฎหมาย ปีที่ 14 ฉบับที่ 2, 2536.
- หงส์เพ็ญ สุกนดาวิช. ทฤษฎีการเมืองยุคใหม่. กรุงเทพมหานคร:ห้างหุ้นส่วนจำกัด พิมพ์อักษร, 2536.
- . รัฐธรรมนูญและการปกครอง. กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.

- ไพโรจน์ ชัยนาม. สถาบันการเมืองและกฎหมายรัฐธรรมนูญ(ภาค 1). กรุงเทพมหานคร: สาราศึกษา
การพิมพ์, 2524.
- . หนังสือประกอบคำบรรยายวิชาสังคมกับการปกครอง เรื่อง รัฐธรรมนูญไทย.
พระนคร, 2514.
- โนนทิน พลกุล. กฎหมายเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2525.
- . ปัญหาและข้อความคิดบางเรื่องในรัฐธรรมนูญ. กรุงเทพมหานคร: สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2530.
- มูลนิธิปริทัศน์ พนมยงค์. แนวความคิดประชาธิปไตยของ ปรีดี พนมยงค์. กรุงเทพมหานคร: เรือนแก้ว
การพิมพ์, 2535.
- รอง ศยามานนท์. ประวัติศาสตร์ไทยในระบอบรัฐธรรมนูญ. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพมหานคร: บริษัท
สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์ จำกัด, 2520.
- จรเบิร์ต ฮี. วอร์ค, รอย. ซี. แมคริคิช. ระบบการเมืองปัจจุบันของยุโรป. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2510.
- ลิขิต ชีระเวคิน. วิวัฒนาการการเมืองการปกครองไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์, 2535.
- วารกรณ์ บิชะมงคลวงศ์. การมอบอำนาจนิติบัญญัติให้ฝ่ายบริหาร. วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตร์
มหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- วิชัย คันศิริ. รัฐธรรมนูญประเทศไทยตะวันตกและไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มติชน, 2536
- วิษณุ เครืองาม. กฎหมายรัฐธรรมนูญ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติบรรณการ, 2530.
- สมชาติ รอบกิจ. การร่างรัฐธรรมนูญ 2517. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตร์มหาบัณฑิต แผนก
วิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- สมภพ โทตระภักดิ์. คำสอนชั้นปริญญาตรี กฎหมายรัฐธรรมนูญ(ภาค 2). กรุงเทพมหานคร: นาเซีย
การพิมพ์, 2512.
- สุชิน คันติกุล. รัฐประหาร พ.ศ. 2490. นครหลวง: สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2515.

- สุณีย์ อธิมุติภาพ. การร่างรัฐธรรมนูญ 2492. วิทยานิพนธ์ปริญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชา
การปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.
- สมาลี อึ้งตระกูลไทย. กระบวนการรับฟังทางมหาชน. วิทยานิพนธ์ปริญยานิติศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2533.
- สุรินทร์ สุทธิธรรมค่าง. วิธีการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา. วิทยานิพนธ์ปริญยานิติศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- หยุด แสงอุทัย. กฎหมายรัฐธรรมนูญ. กรุงเทพมหานคร: คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2515.
- _____. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2492. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ประชาชาติ,
2493
- _____. คำอธิบาย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2511. กรุงเทพมหานคร:
นำเขียนการพิมพ์, 2512.
- _____. คำบรรยายชั้นปริญาโท หลังรัฐธรรมนูญและกฎหมายเลือกตั้งทั่วไป. คณะนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2513.
- อมร จันทรสมบูรณ์. รวมบทความเกี่ยวกับโครงสร้างและกลไกทางกฎหมายของรัฐธรรมนูญ. กรุงเทพ
มหานคร: สถาบันนโยบายการศึกษา สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2535.
- _____. คอนสตีคิวชั่นแนลลิสม์ ทางออกของประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: สถาบันนโยบายศึกษา
โดยความสนับสนุนของมูลนิธิคอนราด อ.เคนนาร์, 2537.

เอกสารอื่นๆ

- พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518
- พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517
- พระราชบัญญัติมาตรฐานอุตสาหกรรม พ.ศ. 2511
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2490
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2491
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2492
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2511
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517

- ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 64 ตอนที่ 53 ฉบับพิเศษ(วันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ.2490)
- ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 65 ตอนที่ 7 (วันที่ 3 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2491)
- ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 75 ตอนที่ 81 (วันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ.2501)
- ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 76 ตอนที่ 17 (วันที่ 28 มกราคม พ.ศ.2502)
- ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 76 ตอนที่ 21 (วันที่ 3 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2505)
- ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 76 ตอนที่ 22 (วันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2502)
- ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 76 ตอนที่ 23 (วันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2502)
- ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 78 ตอนที่ 28 (วันที่ 28 มีนาคม พ.ศ.2505)
- ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 90 (วันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ.2516)
- ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 90 (วันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ.2516)
- ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 90 (วันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ.2516)
- ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 90 (วันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ.2516)
- ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 90 (วันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ.2516)
- ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 90 (วันที่ 24 ธันวาคม พ.ศ.2516)
- รายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ 35. กรุงเทพมหานคร:บริษัทการพิมพ์ทหารผ่านศึก จำกัด,
พ.ศ.2492.
- รายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ 36. กรุงเทพมหานคร:บริษัทการพิมพ์ทหารผ่านศึก จำกัด,
พ.ศ.2492.
- รายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ 37. กรุงเทพมหานคร:บริษัทการพิมพ์ทหารผ่านศึก จำกัด,
พ.ศ.2492.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาษาอังกฤษ

Auer, Andreas. Le Referendum et l'Initiative Populaire aux Etats-Unis.

Paris:Economica, 1989.

Austin Ranney and Howard R.Penniman.Democracy in the Islands.American

Enterprise Institute. Washiton D.C, 1985.

- David Bather, Austin Ranney. Referendums. American Enterprise Institute. Washington D.C., 1980.
- Ernest Baker. Social Contract. New York. Oxford University Press, 1962.
- Floyd G. Cullop. The Constitution of the United States. New York. New American Library, 1984.
- Hall, D.G.E. A History of South-East Asia. London: Macmillan & Co. Ltd. 1960.
- Harlan HaHn and Sheldon Kamieniecki. Referendum Voting. Greenwood Press. New York, 1987.
- John T. Rourke, Richard P. Hiskes and Cyrus Ernesto Zirakeadeb. Direct Democracy and international politics. Lynne Rienner Publishers Inc, 1992.
- Sehwarte. An Introduction to American Administrative Law. New York: Oceana Publication, Inc, 1958.
- Thomas E. Cronin. Direct Democracy. A Twentieth Century Fund Book. Harvard University Press, 1989.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๗

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บันทึก

เรื่อง พระราชบัญญัติการออกเสียงประชามติ พ.ศ.

กระทรวงมหาดไทยเสนอว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๒๔ และมาตรา ๒๓๐ กำหนดให้เป็นพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ที่จะให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรออกเสียง เป็นประชามติในกรณีที่มีการขอแก้ไข รัฐธรรมนูญได้ ดังนี้

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า อาจจะมีการ เสนอขอแก้ไขรัฐธรรมนูญ และพระมหากษัตริย์อาจจะทรงพระราชดำริเห็นสมควร ให้ประชาชนทั่วประเทศออกเสียง เป็นประชามติได้ จึงเห็นสมควรที่จะได้ยกร่างกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติขึ้นไว้ เป็นการล่วงหน้าก็จะเป็นการสะดวก สามารถนำออกใช้ได้ทันที ไม่จำเป็นต้องแก้ไขและวิธีการ ที่สำคัญ ๆ ดังนี้

๑. กำหนดให้กระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ให้ผู้มีสิทธิออกเสียง ได้ทราบถึงวัตถุประสงค์และรายละเอียด ตลอดจนผลที่คาดว่าจะได้เสีย เนื่องจากการแก้ไขเพิ่มเติม รัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้มีสิทธิออกเสียง เข้าใจในเรื่องที่จะไปออกเสียง

๒. ให้นำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในการเลือกตั้ง ครั้งหลังสุดมาใช้เป็นบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติ เพื่อให้แก้ไขเพิ่มเติมให้ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน

๓. การกำหนดเกณฑ์ลงประชามติให้ใช้หลักเกณฑ์ใหม่ เกี่ยวกับการกำหนดคะแนนลงคะแนนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

๔. เจ้าหน้าที่ยุติการออกเสียงประชามติ กรรมการตรวจคะแนน และ เสมียนคะแนน ได้กำหนดคุณสมบัติและอำนาจหน้าที่ใหม่ เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ยุติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรรมการตรวจคะแนน และ เสมียนคะแนน ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

๕. การออกเสียงประชามติกระทำโดยวิธีทำเนียบลงใบสมัครออกเสียงประชามติและใบสมัครออกเสียงประชามติให้ออกเสียงได้เมื่อถึงวันประชุมหรืออีกคำมติที่ กำหนดไว้เท่านั้น

๖. ให้กระทรวงมหาดไทยเป็นศูนย์กลางการออกเสียงประชามติ แล้วแจ้งผลให้รัฐสภาทราบ

๗. หลักเกณฑ์และวิธีการปลักย่อยอื่น ๆ เช่น การวินิจฉัยบัตรค้ำประกัน เสีย
การรวมคะแนน การประกาศผลการลงประชามติ การจัดสถานที่ในหน่วยลงประชามติ
ไว้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ เช่น เกี่ยวกับการ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกรัฐสภา
กระทรวงมหาดไทยจึงขอให้เนำร่างพระราชบัญญัติการออกเสียงประชามติ

พ.ศ. เสนอที่ประชุมคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เห็นควร เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาการรับหลักการ
แล้วส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาต่อไป

ฯลฯ นายกรัฐมนตรีได้พิจารณาแล้ว มีบัญชาให้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา
จึงขอเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณา.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ธีระพงศ์/..

๑๕๖
[Handwritten signature]

ร่าง
พระราชบัญญัติ
การออกเสียงประชามติ
พ.ศ.

.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติ

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติการออกเสียงประชามติ"

พ.ศ."

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

- มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้
- "หน่วยลงประชามติ" หมายความว่า หอจดบันทึกที่กำหนดให้ทำการลงประชามติ
- "ที่ลงประชามติ" หมายความว่า สถานที่ที่กำหนดให้ทำการลงประชามติ
- "วันลงประชามติ" หมายความว่า วันที่กำหนดให้ทำการลงประชามติ
- "เขตลงประชามติ" หมายความว่า เขตการปกครองของจังหวัด
- "ผู้ออกเสียงประชามติ" หมายความว่า ผู้มีสิทธิออกเสียงลงประชามติ
- "บุราราชการจังหวัด" หมายความว่า บุราราชการกรุงเทพมหานคร
- "นายอำเภอ" หมายความว่า นายอำเภอ
- "กำนัน" หมายความว่า กำนัน
- "ศาลากลางจังหวัด" หมายความว่า ศาลากลางกรุงเทพมหานคร

"ที่ว่าการอำเภอ" หมายความว่ารวมถึง ที่ว่าการเขต
 "ที่ว่าการกำนัน" หมายความว่ารวมถึง ที่ทำการหัวหน้าแขวง
 "อำเภอ" หมายความว่ารวมถึง เขต
 "ตำบล" หมายความว่ารวมถึง แขวง"

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้
 และให้ผู้อำนวยการออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
 กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑
บททั่วไป

มาตรา ๕ นายจ้างต้องป้องกันความสะอาดพอสมควรแก่ความจริงในอันที่จะ
 ใช้สิทธิออกเสียงประชามติ

บทบัญญัติในวรรคหนึ่ง ให้ใช้บังคับแก่หน่วยงาน เมือง รัฐวิสาหกิจตามกฎหมาย
 ว่าด้วยวิธีการงบประมาณ และองค์การของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบราชการบริหารส่วนกลาง
 ของรัฐภายในขอบเขต

มาตรา ๖ ผู้ออกเสียงประชามติไม่จำเป็นต้องให้ตอบคำถามใด ๆ ที่ออกเสียง
 ประชามติหรือไม่ หรือออกเสียงประชามติล้มเลิกมติ หรือคัดค้านมติไม่ว่าในกรณีใด

มาตรา ๗ ในวันออกเสียงประชามติ ห้ามมิให้ผู้ใดขาย จำหน่ายแจก
 หรือจกเลี้ยงสุราทุกชนิดในเขตลงประชามติ

มาตรา ๘ ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งมิใช่สัญชาติไทยกระทำการใดเพื่อประโยชน์แห่ง
 การออกเสียงประชามติโดยประการที่เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่การออกเสียงประชามติ และห้าม
 มิให้เข้ามีส่วนช่วยเหลือในการออกเสียงประชามติด้วยประการใด ๆ ทั้งนี้ เว้นแต่การกระทำนั้น
 เป็นการช่วยราชการหรือเป็นการประกอบอาชีพตามปกติโดยสุจริตของผู้นั้น

มาตรา ๙ นอกจากหน้าที่ซึ่งระบุไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด
 นายอำเภอ พนักงานฝ่ายปกครอง และตำรวจ มีหน้าที่จัดการให้ความสะดวกและรักษา
 ความสงบเรียบร้อยในการออกเสียงประชามติ

พวกร ๒

สิทธิออกเสียงประชามติและการประชามติ

มาตรา ๑๐ บุคคลผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรย่อมมีสิทธิออกเสียง
ประชามติ

มาตรา ๑๑ เมื่อได้ประกาศพระราชกฤษฎีกากำหนดวันให้ประชาชนออกเสียง
ประชามติแล้ว ให้กระทรวงมหาดไทยจัดทำประกาศแจ้งควยด้อยค่าที่เป็นกลางพร้อมด้วยจัดพิมพ์
รัฐธรรมนูญเดิมและร่างรัฐธรรมนูญใหม่ที่แก้ไขเพิ่มเติม ตลอดจนบัตรออกเสียงประชามติตัวอย่าง
ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ให้ประชาชนทราบ

ให้ผู้อำนวยการจังหวัดนำประกาศแจ้งของกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวในวาระแรก
พร้อมด้วยบัตรออกเสียงประชามติตัวอย่างปึกประกาศไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ
ที่ว่าการกิ่งอำเภอ สำนักงานเทศบาล ที่สาธารณะที่เห็นได้ง่าย และที่ลงประชามติ หรือ
บริเวณใกล้เคียง จำนวนแห่งละ ๒ ชุด โดยเร็ว

ในวันออกเสียงประชามติให้นายอำเภอ นำประกาศแจ้งของกระทรวงมหาดไทย
พร้อมด้วยบัตรออกเสียงประชามติตัวอย่างปึกประกาศไว้ ณ ที่ลงประชามติ อย่างน้อยที่ลงประชามติ
แห่งละ ๕ ชุด

มาตรา ๑๒ เมื่อได้ประกาศพระราชกฤษฎีกากำหนดวันให้ประชาชนออกเสียง
ประชามติแล้ว มีให้นำมาตรา ๖ วาระหนึ่งและวาระสอง แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาด
และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๐๓ มาใช้บังคับในกรณีที่น่าสิ่งพิมพ์
ตามกฎหมายว่าด้วยการพิมพ์แผนประกาศหรือสิ่งอื่นมาโฆษณาหาประชามติ

มาตรา ๑๓ เมื่อได้ประกาศระบุที่ลงประชามติตามมาตรา ๑๒ แล้วห้ามมิให้
ผู้ใดนำสิ่งพิมพ์ตามกฎหมายว่าด้วยการพิมพ์แผนประกาศหรือสิ่งอื่นมาโฆษณาหาประชามติ เพื่อเป็นการ
สนับสนุนหรือคัดค้านมติที่กำหนดไว้ภายในบริเวณสามสิบ เมตร แห่งที่ลงประชามติ

มาตรา ๑๔ ในวันออกเสียงประชามติภายในบริเวณสามสิบ เมตร แห่งที่ลงประชามติ
ห้ามมิให้ผู้ใดทำการโฆษณาที่เป็นการสนับสนุนหรือคัดค้านแก่มติที่กำหนดไว้ หักห้ามมิให้ใช้เครื่องขยายเสียง
หรือทำเสียงอื่นใดที่เป็นการรบกวนหรือเป็นอุปสรรคแก่การออกเสียงประชามติไม่ว่าจะกระทำในหรือนอก
บริเวณดังกล่าว

ในกรณีที่มีการโฆษณาที่เป็นการสนับสนุนหรือคัดค้านแก่มติที่กำหนดไว้ โดยให้จัดทำสิ่งพิมพ์
ตามกฎหมายว่าด้วยการพิมพ์แผนประกาศหรือสิ่งอื่นไว้ในที่เลือกตั้งภายในบริเวณสามสิบ เมตร แห่งที่

๑๒๒

ลงประชามติอยู่แล้วก่อนหรือในวันออกเสียงประชามติ ให้เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการออกเสียงประชามติ
กรรมการตรวจคะแนน และเสมียนคะแนน มีอำนาจและหน้าที่ทำลาย ปกปิด หรือนำออกไป
นอกบริเวณทาสวมเสื้อเนตรดังกล่าว

พหุภาค ๓

บัญชีรายชื่อบุออกเสียงประชามติ

มาตรา ๑๕ ให้ใ้มีบัญชีรายชื่อบุผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งหลังสุดเป็นบัญชีรายชื่อบุผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติ แต่ให้แก้ไขเพิ่มเติม
ในถูกต้องตามหลักฐานที่ปรากฏ

มาตรา ๑๖ ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีรายชื่อบุผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติ ตลอดจนวิธีการ
จัดทำบัญชีรายชื่อบุออกเสียงประชามติ ในหน้าที่การจัดทำบัญชีรายชื่อบุเลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วย
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๗ เมื่อใดที่พระราชกฤษฎีกากำหนดให้ประชาชนออกเสียงประชามติแล้ว
ในหมายอำเภอมีประกาศนับบัญชีรายชื่อบุออกเสียงประชามติของแต่ละหน่วยลงประชามติ ณ ที่สาธารณะ
ที่เห็นได้ง่ายและที่ลงประชามติหรือบริเวณใกล้เคียงก่อนวันลงประชามติไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

มาตรา ๑๘ เมื่อใดมีประกาศนับบัญชีรายชื่อบุออกเสียงประชามติตามมาตรา ๑๗ แล้ว
บุออกเสียงประชามติใดที่ไม่มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อบุออกเสียงประชามติแห่งหน่วยลงประชามติที่ตนสมควร
มีชื่อเป็นบุออกเสียงประชามติในหน่วยลงประชามตินั้น มีสิทธิยื่นคำร้องต่อนายอำเภอก่อนวันออกเสียง
ประชามติไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน และให้หน่วยราชการขอเพิ่มชื่อในบัญชีรายชื่อบุเลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วย
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๙ บุออกเสียงประชามติใดเห็นว่าบัญชีรายชื่อบุออกเสียงประชามติที่ได้
ประกาศตามมาตรา ๑๗ มีชื่อซึ่งไม่มีสิทธิออกเสียงประชามติตามพระราชบัญญัตินี้ บุออกเสียง
ประชามติที่มีสิทธิยื่นคำร้องต่อนายอำเภอก่อนวันออกเสียงประชามติไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน เพื่อให้
ถอนชื่อซึ่งไม่มีสิทธิออกเสียงประชามติผู้นั้นออกจากบัญชีรายชื่อบุออกเสียงประชามติดังกล่าว

เมื่อนายอำเภอพิจารณาแล้ว เห็นว่า สมควรส่งถอนชื่อผู้นั้นหรือสมควรยกคำร้อง
ก็ให้คำสั่งถอนชื่อผู้นั้นหรือยกคำร้องและให้แจ้งคำสั่งให้บุคคลถอนชื่อหรือยื่นคำร้องทราบแล้วแต่กรณี
และให้หน่วยราชการขอถอนชื่อในบัญชีรายชื่อบุเลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๐ เมื่อบุคคลใดออกคำพิพากษาสั่งเพิกถอนสิทธิออกเสียงประชามติและ
 กักตุนที่สุกแล้ว ให้ศาลแจ้งไปยังเทศบาลหรือนายอำเภอซึ่งผู้นั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนผู้เลือกตั้งโดยมีชักช้า
 เพื่อบันทึกลงไว้ในทะเบียนผู้เลือกตั้ง และให้เทศบาลหรือนายอำเภอประกาศการเพิกถอนสิทธิออก
 เสียงประชามติตามคำสั่งศาลปิกไว้ ณ สำนักงานเทศบาล หรือที่ว่าการอำเภอ

ในกรณีที่ให้มีการประกาศบัญชีรายชื่อออกเสียงประชามติแล้ว ให้นายอำเภอ
 ประกาศอันชื่อผู้นั้นออกจากบัญชีรายชื่อออกเสียงประชามติทุกฉบับในชุดของ และให้นำวิธีการแก้
 บัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๔

หน่วยลงประชามติและที่ลงประชามติ

มาตรา ๒๑ ให้นุ้วาระการจังหวัดกำหนดหน่วยลงประชามติที่จะพึงมีในจังหวัดนั้น
 ส่วนหลักเกณฑ์การกำหนดหน่วยลงประชามติและวิธีการประกาศ ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงเขตของ
 หน่วยลงประชามติให้ใช้หลักเกณฑ์และวิธีการในการกำหนดหน่วยเลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการ
 เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๒ หน่วยลงประชามติใหม่ที่ลงประชามติแห่งหนึ่ง ที่ลงประชามตินั้น
 ต้องเป็นที่ซึ่งประชาชนเข้าออกได้สะดวกเพื่อการออกเสียงประชามติ ส่วนการประกาศระบุที่ลง
 ประชามติ ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงที่ลงประชามติให้ใช้หลักเกณฑ์และวิธีการว่าด้วยการประกาศ
 ระบุที่เลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๓ ที่ลงประชามติใหม่ลักษณะและเครื่องประกอบตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๕

เจ้าหน้าที่ดำเนินการออกเสียงประชามติ กรรมการตรวจคะแนน และเสมียนคะแนน

มาตรา ๒๔ ให้นายอำเภอแต่งตั้งข้าราชการหรือข้าราชการส่วนท้องถิ่นเป็น
 เจ้าหน้าที่ดำเนินการออกเสียงประชามติประจำหน่วยลงประชามติ มีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนด
 มติ

มาตรา ๒๕ ให้นายอำเภอแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจคะแนนประจำหน่วยลง
 ประชามติทุกหน่วยลงประชามติก่อนวันลงประชามติไม่น้อยกว่าสามสิบวัน คณะกรรมการตรวจคะแนน
 แต่ละหน่วยลงประชามติประกอบด้วยกรรมการไม่น้อยกว่าห้าคน และให้แต่งตั้งเสมียนคะแนนประจำหน่วย
 ลงประชามติทุกหน่วยลงประชามติมีจำนวนหน่วยลงประชามติละหนึ่งคนเป็นอย่างน้อย จากบรรดา
 ออกเสียงประชามติซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๖ และให้มีอำนาจออกก่อน
 และแต่งตั้งผู้แทนก่อนวันออกเสียงลงประชามติได้

ในคณะกรรมการตรวจคะแนนเลือกกรรมการตรวจคะแนนคนหนึ่งขึ้นเป็นประธาน เมื่อประธานไม่อยู่ในที่ลงประชามติ ให้กรรมการตรวจคะแนนเลือกกรรมการตรวจคะแนนอื่น เป็นประธานไปพลางก่อนจนกว่าประธานที่เลือกตั้งไว้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

ในการดำเนินการของคณะกรรมการตรวจคะแนน ให้ถือว่ากรรมการตรวจคะแนน ทั้งแต่สามคนขึ้นไปเป็นองค์คณะ

ในกรณีที่กรรมการตรวจคะแนนไม่ครบห้าคน ให้กรรมการตรวจคะแนนผู้ที่อยู่ กับบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะของห้ามตามมาตรา ๒๖ เป็นกรรมการตรวจคะแนน ให้ครบห้าคนไปพลางก่อนจนกว่ากรรมการตรวจคะแนนที่เลือกตั้งไว้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

ในกรณีที่ไม่มีกรรมการตรวจคะแนน ในนายอำเภอหรือเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการ ออกเสียงประชามติประจำหน่วยลงประชามติไม่มีอำนาจแต่งตั้งผู้ซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะ ของห้ามตามมาตรา ๒๖ คนหนึ่งเป็นกรรมการตรวจคะแนน และให้กรรมการตรวจคะแนนผู้นั้น แต่งตั้งผู้ซึ่งมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะของห้ามตามมาตรา ๒๖ อีกสี่คนเป็นกรรมการตรวจคะแนน ไปพลางก่อนจนกว่ากรรมการตรวจคะแนนซึ่งนายอำเภอแต่งตั้งไว้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

มาตรา ๒๖ กรรมการตรวจคะแนนและเสมียนคะแนน ให้แต่งตั้งจากผู้ออกเสียง ประชามติซึ่งมีความประพฤติดี และสามารถอ่านและเขียนหนังสือไทยได้

มาตรา ๒๗ การลงมติวินิจฉัยของคณะกรรมการตรวจคะแนน ให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการตรวจคะแนนคนหนึ่งยอมมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนนถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๒๘ ให้ถือว่าเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการออกเสียงประชามติ กรรมการ ตรวจคะแนน และเสมียนคะแนนตามมาตรา ๒๕ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา นับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้งจนสิ้นสุดแห่งการงานในหน้าที่

มาตรา ๒๙ กรรมการตรวจคะแนนมีอำนาจหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อย ในที่ลงประชามติ หากปรากฏว่าผู้ใดกระทำความผิดที่ชักชวนรบกวนในกิจการลงประชามติ หรือจะทำความไม่เรียบร้อยขึ้น กรรมการตรวจคะแนนมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นออกไปเสียจากที่ ลงประชามติได้ แต่ต้องมีให้หลักตอการให้ผู้ลงประชามติจะไร้สิทธิในการลงประชามติ

มาตรา ๓๐ ก่อนเวลาเปิดคูหารับลงประชามติครั้งวันใด ถ้ากรรมการตรวจ คะแนนยังไม่ครบองค์คณะหรือไม่มาเลย ให้เจ้าพนักงานตามมาตรา ๒๕

พว ก บ

การลงประชามติ

มาตรา ๓๓ บัตรออกเสียงประชามติใหม่ลักษณะและขนาดตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๓๑ ห้ามบัตรออกเสียงประชามติ ให้ใช้พิมพ์หรือเลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เว้นแต่กรณีการคัดค้านการเลือกตั้งและคดียังไม่ถึงที่สุด ก็ให้จัดทำพิมพ์บัตรออกเสียงประชามติขึ้นใหม่ใหม่ลักษณะและขนาด เช่นเดียวกับพิมพ์บัตรเลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

มาตรา ๓๓๒ การออกเสียงประชามติให้ใช้วิธีทำเครื่องหมายลงในบัตรออกเสียงประชามติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๓๓ ในวันออกเสียงประชามติให้เปิดการออกเสียงตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๑๗.๐๐ นาฬิกา

มาตรา ๓๓๔ ขณะจะเปิดการลงประชามติ ให้ประธานกรรมการตรวจคะแนนเปิดพิมพ์บัตรออกเสียงประชามติในที่เปิดเผย แสดงให้ผู้ลงประชามติซึ่งอยู่ ณ ที่ลงประชามตินั้นเห็นว่า เป็นพิมพ์เปล่าและให้พิมพ์บัตรออกเสียงประชามติใส่ซองบรรจุบัตรลงคะแนน และให้คณะกรรมการตรวจคะแนนบันทึกการเปิดพิมพ์บัตรออกเสียงประชามติตามมาตรานี้ โดยให้ผู้ลงเสียงประชามติไม่น้อยกว่าสองคนซึ่งอยู่ในที่ลงประชามติในขณะนั้นลงลายมือชื่อในบันทึกนั้นด้วย

มาตรา ๓๓๕ ในระหว่างเวลาเปิดการลงประชามติ ให้ผู้ลงเสียงประชามติที่จะลงประชามติไปแสดงตนต่อกรรมการตรวจคะแนน โดยแสดงบัตรประจำตัวประชาชนหรือหลักฐานอื่น เพื่อให้ตรวจสอบในบัญชีรายชื่อผู้ลงเสียงประชามติ เมื่อกรรมการตรวจคะแนนตรวจสอบถูกต้องแล้ว ให้อ่านชื่อและที่อยู่ของผู้นั้นทั้ง ๆ ถ้าไม่มีผู้ใดทักท้วงให้หมายเหตุไว้ในบัญชีรายชื่อผู้ลงเสียงประชามติ และให้กรรมการตรวจคะแนนมอบบัตรออกเสียงประชามติให้แก่ผู้นั้นไปลงประชามติ

หากมีผู้ทักท้วงหรือกรรมการตรวจคะแนนสงสัยว่าผู้ลงเสียงประชามติที่มาแสดงตนนั้นมีชื่อเป็นรายชื่อในบัญชีรายชื่อผู้ลงเสียงประชามติให้คณะกรรมการตรวจคะแนนมีอำนาจสอบสวนและวินิจฉัยชี้ขาดว่าจะให้ผู้ทักท้วงหรือผู้สงสัยมีสิทธิลงประชามติหรือไม่ คำชี้ขาดของคณะกรรมการตรวจคะแนนให้เป็นที่สุด ในกรณีที่คณะกรรมการตรวจคะแนนวินิจฉัยว่าผู้ทักท้วงหรือผู้สงสัยไม่มีสิทธิลงประชามติ ให้คณะกรรมการตรวจคะแนนห้ามบันทึกคำวินิจฉัยและลงลายมือชื่อไว้ด้วย

มาตรา ๓๓๖ ผู้ลงเสียงประชามติซึ่งมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้ลงเสียงประชามติสำหรับหน่วยลงประชามติใดให้ออกเสียงลงประชามติโดยเฉพาะหน่วยลงประชามตินั้น และให้ลงประชามติโดยเฉพาะแห่งเดียว

ผู้ออกเสียงประชามติซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ในการออกเสียงประชามติหรือ
 ของคณะกรรมการออกเสียงประชามติ มีสิทธิออกเสียงประชามติในหน่วยลงประชามติที่ตนต้องประจำ
 ปฏิบัติหน้าที่นั้นโดยไม่ว่าจะมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้ออกเสียงประชามติ ถ้าหน่วยลงประชามติที่ตน
 ประจำปฏิบัติหน้าที่นั้นอยู่ในเขตลงประชามติที่มีสิทธิออกเสียงประชามติ
 ให้ผู้ออกเสียงประชามติสามารถลงคะแนนสองซึ่งประสงค์จะออกเสียงประชามติในหน่วย
 ลงประชามติที่ตนต้องประจำปฏิบัติหน้าที่ แสดงหลักฐานคำสั่งแต่งตั้งต่อคณะกรรมการตรวจคะแนน
 ของหน่วยลงประชามติ เมื่อคณะกรรมการตรวจคะแนนตรวจสอบถูกต้องแล้ว ให้คณะกรรมการ
 ตรวจคะแนนเพิ่มชื่อในบัญชีรายชื่อผู้ออกเสียงประชามติอีกส่วนหนึ่งต่างหาก

มาตรา ๓๕ ผู้ออกเสียงประชามติผู้ใดได้รับบัตรออกเสียงประชามติเพื่อลงประชามติแล้ว
 ไม่ประสงค์จะลงประชามติ ให้คืนบัตรออกเสียงประชามตินั้นแก่กรรมการตรวจคะแนน ในกรรมการ
 ตรวจคะแนนบันทึกการไม่ออกเสียงประชามตินั้นไว้ในบัญชีรายชื่อผู้ออกเสียงประชามติ และผู้ออกเสียง
 ประชามติผู้นั้นจะใช้สิทธิออกเสียงประชามติในการออกเสียงประชามติครั้งนั้นอีกไม่ได้

มาตรา ๓๖ ระหว่างเวลาเปิดการลงประชามติ ห้ามมิให้ปิดหีบบัตรออกเสียง
 ประชามติ เว้นแต่จะมีความจำเป็นเกี่ยวกับอุปสรรคในการลงประชามติอันจะหลีกเลี่ยงมิได้ จึง
 ให้คณะกรรมการตรวจคะแนนเปิดโถงโถงหีบให้เจ้าหน้าที่ออกจากหีบและให้ปิดโถงความลับ ในกรณีเช่นนี้
 ให้คณะกรรมการตรวจคะแนนกระทำคอกหน้าผู้ออกเสียงประชามติซึ่งอยู่ในที่ลงประชามติและให้บันทึก
 แสดงเหตุในการเปิดหีบออกเสียงประชามติ โดยให้ผู้ออกเสียงประชามติไม่น้อยกว่าสองคนซึ่งอยู่
 ในที่ลงประชามติในขณะนั้นลงลายมือชื่อในบันทึกนั้นด้วย

มาตรา ๓๗ เมื่อเปิดการลงประชามติแล้ว ให้คณะกรรมการตรวจคะแนนบันทึกคะแนน
 โดยเปิดเขยจนเสร็จในราวเก้าโมงเช้า ห้ามมิให้เลื่อนหรือประวิงการนับคะแนน

เมื่อการนับคะแนนเสร็จแล้ว ให้คณะกรรมการตรวจคะแนนประกาศผลของการนับ
 คะแนน ณ ที่ลงประชามตินั้น และรีบทำรายงานแสดงผลของการนับคะแนนและปิดหีบบัตรออกเสียง
 ประชามติเพื่อส่งไปยังนายอำเภอโดยเร็ว

แบบประกาศผลของการนับคะแนน รายงานแสดงผลของการนับคะแนน วิธีนับคะแนน
 วิธีประกาศผลของการนับคะแนน และวิธีเก็บบัตรออกเสียงประชามติบรรจุหีบให้เป็นไปตามที่กำหนด
 ในกฎกระทรวง

ถ้าการลงประชามติหรือการนับคะแนน ณ ที่ลงประชามติแห่งใดไม่สามารถกระทำใ้
 เนื่องจากเกิดจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย หรือเหตุนอกอำนาจอย่างอื่น ให้คณะกรรมการตรวจคะแนน
 ประกาศลงประชามติ หรือนับคะแนนสำหรับที่ลงประชามติแห่งนั้น แล้วรายงานคือนายอำเภอ
 โดยด่วน ในกรณีเช่นนี้ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศยกเลิกการลงประชามติหรือการนับคะแนน
 และกำหนดวันลงประชามติใหม่ ในหน่วยลงประชามติที่ภายในสามวัน นับแต่วันที่ได้รับทราบ
 เหตุอันใดสงบลงแล้ว และต้องประกาศก่อนวันลงคะแนนไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

มาตรา ๔๐ บัตรออกเสียงประชามติต่อไปนี้ถือว่าเป็นบัตรเสีย คือ

194

- (๑) บัตรปลอม
- (๒) บัตรที่ทำเครื่องหมายเกินกว่าจำนวนครั้งที่กำหนดไว้ในการออกเสียงประชามติ
- (๓) บัตรที่มีใจทำเครื่องหมายเลย
- (๔) บัตรที่ปรากฏว่าไข้มือชอนกันมากกว่าหนึ่งบัตร
- (๕) บัตรที่มีเครื่องหมายผิด หรือข้อความอื่นใดนอกเหนือที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

บัตรดังกล่าว ให้กรรมการตรวจคะแนนเลือกตั้งเห็นว่า "เสีย" และให้กรรมการตรวจคะแนนไม่น้อยกว่าสามคนลงลายมือชื่อกำกับไว้

ในการนับคะแนน หากปรากฏว่ามีบัตรเสีย ให้แยกบัตรเสียออกไว้เป็นส่วนหนึ่ง และห้ามมิให้บัตรเสียเป็นคะแนนไม่ว่ากรณีใด

มาตรา ๔๑ ให้นายอำเภอส่งรายงานการออกเสียงประชามติไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรวมขอกะแนนการออกเสียงประชามติ แล้วรายงานไปยังกระทรวงมหาดไทย โดยด่วน ให้กระทรวงมหาดไทยรับประกาศผลของการออกเสียงประชามติ แล้วแจ้งให้รัฐสภาทราบ

หมวด ๔

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๒ นายจ้างผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๔ ผู้ใดซึ่งมิใช่สัญชาติไทยฝ่าฝืนมาตรา ๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย สั่งเนรเทศออกจากประเทศไทยด้วย

มาตรา ๔๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๓ หรือมาตรา ๑๔ วรรคแรก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๖ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของกรรมการตรวจคะแนนซึ่งสั่งตามมาตรา ๒๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๗ ผู้ออกเสียงประชามติผู้ใดออกเสียงประชามติหรือพยายามออกเสียงประชามติมากกว่าหนึ่งแห่งอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๑๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิออกเสียงประชามติที่กำหนดห้าปี

มาตรา ๔๔ บุคคลซึ่งออกเสียงประชามติผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๘ โดยทุจริต
ของระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้
ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิออกเสียงประชามติที่กำหนดหาปี

มาตรา ๕๐ เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการออกเสียงประชามติ กรรมการตรวจ
คะแนนหรือเสมียนคะแนนผู้ใดโดยจงใจฉ้อโกงหรือออกเสียงประชามติหรือคะแนนในการออกเสียง
ประชามติให้ผิดไปจากความจริง หรือรวมคะแนนให้ผิดไป หรือกระทำกบฏประการใดโดยมิได้
มีอำนาจกระทำใดโดยชอบด้วยกฎหมายใหม่หรือออกเสียงประชามติซ้ำหรือเสียหาย หรือให้เป็น
บัตรเสียหรือกระทำกบฏประการใดแก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช่ใจ หรืออ่านบัตรออกเสียง
ประชามติให้ผิดไปจากความจริง หรือทำรายงานการออกเสียงประชามติไม่ตรงความจริง ของ
ระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับไม่เกินห้าพันบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิออก
เสียงประชามติที่กำหนดหาปี

มาตรา ๕๑ ผู้ใดโดยจงใจกระทำกบฏประการใดใหม่หรือออกเสียงประชามติซ้ำ
หรือเสียหายหรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำกบฏประการใดแก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช่ใจ
ของระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับไม่เกินห้าพันบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิ
ออกเสียงประชามติที่กำหนดหาปี

มาตรา ๕๒ เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการออกเสียงประชามติ กรรมการตรวจคะแนน
หรือเสมียนคะแนนผู้ใดโดยจงใจไม่ปฏิบัติตามกำหนดหาปี หรือกระทำการอันใดเพื่อชักชวนมิให้การ เป็นไป
ตามกฎหมาย กฎกระทรวง หรือคำสั่งของศาลอันเกี่ยวกับการออกเสียงประชามติตามพระราชบัญญัติ
ของระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่ง
เพิกถอนสิทธิออกเสียงประชามติที่กำหนดหาปี

มาตรา ๕๓ ข้าราชการหรือข้าราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งมีเงินเดือนและค่าแห่งประจำ
นายกเทศมนตรี เทศมนตรี กรรมการสุขาภิบาล หรือกรรมการตำบลผู้ใด ใช้อำนาจในตำแหน่ง
หน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมาย เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่คนที่กำหนดไว้ ของระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปี
ถึงสิบปี และปรับไม่เกินห้าพันบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิออกเสียงประชามติที่กำหนดหาปี

มาตรา ๕๔ บุคคลซึ่งออกเสียงประชามติผู้ใดเรียกหรือรับทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์
อันใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อจะออกเสียงประชามติ หรือกเว้นไม่ออกเสียงประชามติ
ของระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาล
สั่งเพิกถอนสิทธิออกเสียงประชามติที่กำหนดหาปี

มาตรา ๕๕ ภายหลังเวลาที่โคเปิดหม้อเครื่องออกเสียงประชามติที่ตั้งไว้ เพื่อการ
ลงประชามติแล้ว ผู้ใดเปิดทำลาย ทำให้เสียหาย ทำให้เปลี่ยนแปลง หรือทำให้ไร้ประโยชน์
หรือลักพาไปซึ่งหม้อเครื่องออกเสียงประชามติหรือหม้อเครื่องออกเสียงประชามติโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วย
กฎหมาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และ
ให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิออกเสียงประชามติที่กำหนดหา

มาตรา ๕๖ ผู้ใดไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมายจงใจกระทำการใดเพื่อชักชวน
หรือหน่วงเหนี่ยวมิให้ผู้ออกเสียงประชามติไป ณ ที่ออกเสียงประชามติ หรือเข้าไป ณ ที่ลงประชามติ
หรือมิให้ไปถึง ณ ที่ดังกล่าวนั้น ภายในกำหนดเวลาที่ลงประชามติโค ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน
หนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิออกเสียงประชามติ
ที่กำหนดหา

มาตรา ๕๗ ผู้ใดโดยทุจริต ทำเครื่องส่งเอกโคโดยวิธีใดวิธีหนึ่งหม้อเครื่องออกเสียงประชามติ
ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่ง
เพิกถอนสิทธิออกเสียงประชามติที่กำหนดหา

มาตรา ๕๘ ผู้ออกเสียงประชามติผู้ใดโดยทุจริต ไซ้หม้อเครื่องออกเสียงประชามติซึ่งมีไซ้
บัตรที่กรรมการตรวจคะแนนแห่งที่ลงประชามตินั้นมอบให้ลงคะแนน หรือนำบัตรออกเสียงประชามติที่
มิใช่ลงประชามติออกไปจากที่ลงประชามติ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกิน
หนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิออกเสียงประชามติที่กำหนดหา

มาตรา ๕๙ ผู้ใดลงประชามติหรือพยายามลงประชามติโดยรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิ
ลงประชามติ หรือไม่มีสิทธิลงประชามติในหน่วยลงประชามตินั้น โกงบัตรหรือพยายามลงบัตร
หรือแสดงบัตรประจำตัวประชาชน หรือสิ่งที่ไซ้แทนบัตรประจำตัวประชาชนที่มิใช่ไซ้สำหรับคนหรือ
ที่ปลอมแปลงขึ้นต่อกรรมการตรวจคะแนนเพื่อลงประชามติ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึง
สิบปี และปรับไม่เกินห้าพันบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิออกเสียงประชามติที่กำหนดหา

มาตรา ๖๐ ผู้ใดไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย นำบัตรออกเสียงประชามติ
ใส่ในหม้อเครื่องออกเสียงประชามติ หรือกระทำการใดในบัญชีรายชื่อผู้ออกเสียงประชามติแสดงว่า
มีอำนาจแสดงคนเพื่อลงประชามติโดยบิดาจากความจริง หรือกระทำการใดอันเป็นเหตุให้บัตรออกเสียง
ประชามติเพิ่มขึ้นจากความจริง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับไม่เกินห้าพันบาท
และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิออกเสียงประชามติที่กำหนดหา

มาตรา ๒๑ ผู้ใดก่อให้เกิดการวิวายขึ้นในที่ลงประชามติ หรือในที่ประชาชน
ผู้ใดยินยอมเพื่อรอการเข้าไปลงประชามติ ของระหว่างโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับ
ไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ 197

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

.....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

13 ตุลาคม 2519

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการออกเสียงประชามติ พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร.0203/18926 ลงวันที่ 18 กันยายน 2519

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ที่แก้ไขเพิ่มเติมแล้ว

ตามหนังสือที่อ้างถึง ความว่า คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาดังมีผลัดการประชุม
แห่งร่างพระราชบัญญัติการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ
และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา นั้น

มีที่ เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ. 2517) ได้ถูก
ยกเลิกแล้วร่างพระราชบัญญัติการออกเสียงประชามติ พ.ศ. เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นตาม
บทบัญญัติมาตรา 229 และมาตรา 230 แห่งรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการ
กฤษฎีกาจึงเห็นควรส่งเรื่องคืนให้กระทรวงมหาดไทย อย่างไรก็ตามเพื่อประกอบการ
พิจารณาของกระทรวงมหาดไทยในโอกาสต่อไปแล้วด้วยที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
(กรรมการร่างกฎหมาย ครั้งที่ 6) ได้พิจารณาว่าร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสร็จแล้ว
จึงขอรับแจ้งผลัดการดำเนินการในร่างพระราชบัญญัติ ฯ ดังต่อไปนี้

(1) ให้นำบทบัญญัติของกระทรวงมหาดไทยที่แก้ไขเพิ่มเติมแล้วพระราชบัญญัติการ
ออกเสียงประชามติ โดยวิธีการจัดตั้งสภาสมัชชาของราษฎรของราษฎรในประชามติ
ออกเสียงเป็นประชามติ ที่ประชามติของราษฎรของราษฎรของราษฎรของราษฎร
บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่แก้ไขเพิ่มเติมแล้ว ฯ ด้วยเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของ
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในขณะนั้นแต่เพียงให้ประชามติเท่านั้น

(2) ให้นำบทบัญญัติที่แก้ไขเพิ่มเติมแล้วซึ่งมีผลบังคับใช้แล้วแต่ยังไม่ได้นำไป
เลือกตั้งครั้งต่อไปให้ใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะแก้ไขเพิ่มเติมแล้วแต่ให้แก้ไขเพิ่มเติม
ให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน

(3) ให้นำบทบัญญัติที่แก้ไขเพิ่มเติมแล้วซึ่งมีผลบังคับใช้แล้วแต่ยังไม่ได้นำไป
ผู้ดำเนินการเลือกตั้ง กรรมการตรวจคะแนนและแก้ไขคะแนน การลงคะแนนเลือกตั้ง
การตรวจและการรวมคะแนน ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
มาใช้บังคับแก่การออกเสียงประชามติโดยอนุโลม ส่วนลักษณะและเครื่องประกอบที่ลงคะแนน

ที่ สร.0801/ 5124

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

13 ตุลาคม 2519

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการออกเสียงประชามติ พ.ศ.

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

อ้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ถวายนามที่ สร.0801/4675

ลงวันที่ 23 กันยายน 2519

สิ่งที่ส่งมาด้วย (1) ร่างพระราชบัญญัติการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ที่แก้ไข
เพิ่มเติมแล้ว จำนวน 5 ชุด

(2) สำเนาหนังสือ ที่ สร.0801/5123 ลงวันที่ 13 ตุลาคม 2519

ตามหนังสือที่อ้างถึง ขอให้ทบทวนร่างพระราชบัญญัติการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ นั้น
มีที่ มาเนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ. 2517) ได้
ถูกยกเลิกและร่างพระราชบัญญัติการออกเสียงประชามติ พ.ศ. เป็นกฎหมายที่ตราขึ้น
ตามบทบัญญัติมาตรา 229 และมาตรา 230 แห่งรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการ
กฤษฎีกาจึงเห็นควรส่งเรื่องคืนให้แก่กระทรวงมหาดไทย อย่างไรก็ตาม เพื่อ
ประกอบการพิจารณาของกระทรวงมหาดไทยในโอกาสต่อไปและโดยที่สำนักงานคณะกรรมการ
กฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย ตอนที่ 6) ได้ทบทวนร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว
เสร็จแล้ว จึงขอส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวที่แก้ไขเพิ่มเติมแล้วมาด้วย
จึงเวียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(นายสมภพ โทษะภักดิ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานเลขาธิการกรม

โทร. 2220206 - 9

นางกะอ้อม / พิมพ์ / ทาน

๕ 6
45.1
199

ลักษณะและขนาดของไม้กระ และหินไม้กระ ออกเสียงประชามติ วิธีการลงคะแนน แบบประชามติ
ผลการนับคะแนนรายงานแสดงผลการนับคะแนน วิธีการนับคะแนน วิธีการประกาศผลการนับคะแนน
และวิธีเสียงไม้กระออกเสียงประชามติในโตมมีผู้สิทธิไปเป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(4) ใ้กำหนดให้กระทรวงมหาดไทยเป็นผู้ประกาศผลการออกเสียงประชามติ
แล้วแจ้งผลให้รัฐสภาทราบ

(5) ใ้กำหนดวิธีการคัดค้านการออกเสียงประชามติไว้ โดยกำหนดให้กระทำได้
ได้เป็นชั้นก่อนประกาศผลการออกเสียงประชามติ และผู้คัดค้านมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้าน
ต่อศาลได้เมื่อไม่พอใจคำสั่งวินิจฉัยของของปลัดกระทรวงมหาดไทย

(6) มขมีผู้สิทธิในเรื่องอื่น ๆ ใ้กำหนดไว้ตามที่เกี่ยวกับที่มีผู้สิทธิไว้ใน
กฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(7) สำหรับบทกำหนดโทษนั้น ใ้กำหนดอัตราโทษโดยถือเอาตามที่ใ้กำหนด
ไว้ในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เว้นแต่โทษที่เกี่ยวกับการเพิกถอน
สิทธิ ใ้กำหนดให้ลงโทษเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แทนการลงโทษ
เพิกถอนสิทธิการออกเสียงประชามติ ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับมขมีผู้สิทธิในมาตรา 230
วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งมีผู้สิทธิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรมีสิทธิออกเสียงประชามติ

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย
(กรมการปกครอง) เป็นผู้รับแจ้งรายละเอียดและเห็นชอบในการแก้ไขเพิ่มเติมแล้ว
อนึ่ง ขอเรียนทราบว่า การที่ศาลพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นนามาจนกระทั่งมีคดี
เนื่องมาจากผู้แทนกระทรวงมหาดไทยไปราชการต่างประเทศจึงไม่อาจมาชี้แจงในการพิจารณา
ของกรรมการร่างกฎหมายได้เป็นเวลานาน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาว่าเป็นการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(นายสมภพ โททระภิกขัม)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานเลขาธิการ กรม

โทร. 2220206 - 9

✓ 1/๑๑๒๗
[Signature]
201

๕ ๕

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการออกเสียงประชามติ
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติ

เหตุผล

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๒๕ และมาตรา ๒๓๐ กำหนดให้เป็นพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ที่จะให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรออกเสียงเป็นประชามติได้ในกรณีที่มีการขอแก้ไขรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ เพื่อให้ปฏิบัติให้เป็นไปตามวิธีการดังกล่าวได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ร่าง

พระราชบัญญัติ

การออกเสียงประชามติ

พ.ศ.

.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติ

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติการออกเสียงประชามติ พ.ศ."

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

"หน่วยลงคะแนน" หมายความว่า ห้องในที่ที่กำหนดให้ทำการลงคะแนนเพื่อออกเสียงประชามติ

"ที่ลงคะแนน" หมายความว่า สถานที่ที่กำหนดให้ทำการลงคะแนนเพื่อออกเสียงประชามติ

"วันออกเสียงประชามติ" หมายความว่า วันที่กำหนดให้ทำการลงคะแนนเพื่อออกเสียงประชามติ

"ผู้ออกเสียงประชามติ" หมายความว่า บุมีสิทธิลงคะแนนออกเสียงประชามติ

"ผู้ว่าราชการจังหวัด" หมายความว่า รวมถึงผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

"นายอำเภอ" หมายความว่า รวมถึงหัวหน้าเขต

"กำนัน" หมายความว่า รวมถึงหัวหน้าแขวง

"ศาลากลางจังหวัด" หมายความว่า รวมถึงศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร

- "ที่ว่าการอำเภอ" หมายความว่ารวมถึงที่ว่าการเขต
- "ที่ว่าการกำนัน" หมายความว่ารวมถึงที่ทำการหัวหน้าแขวง
- "อำเภอ" หมายความว่ารวมถึงเขต
- "ตำบล" หมายความว่ารวมถึงแขวง

มาตรา ๔ เมื่อใดมีพระราชกฤษฎีกากำหนดวันให้ประชาชนออกเสียงเป็นประชามติแล้ว ให้กระทรวงมหาดไทยจัดพิมพ์ประกาศพระบรมราชโองการที่ประธานรัฐสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ และร่างรัฐธรรมนูญที่นำขึ้นทูลเกล้า ฯ ถวาย ซึ่งทรงพระราชดำริเห็นสมควรให้ประชาชนใดวินิจฉัย เปรียบเทียบกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่มีอยู่ เผยแพร่ให้ประชาชนทราบ ประกาศพระบรมราชโองการและร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าวให้ปึกไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ ที่ว่าการกิ่งอำเภอ ที่ทำการกำนัน ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน ที่ชุมชน และที่ลงคะแนนหรือบริเวณใกล้เคียง จำนวนแห่งละสองชุกก่อนวันออกเสียงประชามติไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

มาตรา ๕ เว้นแต่ในกรณีที่พระราชบัญญัติฉบับใดมีไว้เป็นอย่างอื่น เมื่อใดมีพระราชกฤษฎีกากำหนดวันให้ประชาชนออกเสียงเป็นประชามติแล้ว ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยหน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้ง เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง กรรมการตรวจคะแนน และเสมียนคะแนน การลงคะแนนเลือกตั้ง การตรวจและการรวมคะแนน ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มาใช้บังคับแก่การออกเสียงประชามติ โดยอนุโลม

มาตรา ๖ บุคคลผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีสิทธิออกเสียงประชามติ

ในกรุงเทพมหานคร ให้เป็นหน้าที่ของหัวหน้าเขต สำหรับจังหวัดอื่น ในเขตเทศบาลให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล และนอกเขตเทศบาลให้เป็นหน้าที่ของนายอำเภอ จักทำบัญชีรายชื่อผู้ออกเสียงประชามติ

ในการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ออกเสียงประชามติ ให้ถือเอาบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งหลังสุดซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมให้ถูกต้องโดยตรวจสอบกับทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ทะเบียนผู้เลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และหลักฐานอื่นที่จะทราบได้ เป็นบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติ

ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการประกาศบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งและการแก้ไขบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มาใช้บังคับแก่การประกาศบัญชีรายชื่อผู้ออกเสียงประชามติ และการแก้ไขบัญชีรายชื่อผู้ออกเสียงประชามติโดยอนุโลม

มาตรา ๘ ลักษณะและเครื่องประกอบที่ลงคะแนน ลักษณะและขนาดของบัตร และวันบัตรออกเสียงประชามติ วิธีการลงคะแนน แบบประกาศผลการนับคะแนน รายงานแสดงผลการนับคะแนน วิธีนับคะแนน วิธีประกาศผลการนับคะแนน และวิธีเก็บบัตรออกเสียงประชามติ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๘ นอกจากหน้าที่ซึ่งระบุไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ พนักงานฝ่ายปกครองและตำรวจ มีหน้าที่จัดการให้ความสะดวกและรักษาความสงบเรียบร้อยในการออกเสียงประชามติ

มาตรา ๘ ให้นายจ้างมีหน้าที่ให้ความสะดวกความสมควรแก่ลูกจ้างในการไปใช้สิทธิออกเสียงประชามติ

บทบัญญัติในวรรคหนึ่ง ให้ใช้บังคับแก่ทบวงการเมือง รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ และองค์การของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นโดยอนุโลม

มาตรา ๑๐ บุคคลออกเสียงประชามติไม่จำเป็นต้องให้ตอบคำถามใดที่ออกเสียงประชามติหรือไม่ หรือออกเสียงอย่างไร ไม่ว่ากรณีใด

มาตรา ๑๑ เมื่อใดมีพระราชกฤษฎีกากำหนดวันให้ประชาชนออกเสียงเป็นประชามติแล้ว มีให้นำมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๐๓ มาใช้บังคับในกรณีที่น่าสิ่งพิมพ์ตามกฎหมายว่าด้วยการพิมพ์ แขนประกาศ หรือสิ่งอื่นมาโฆษณาหาประชามติ

มาตรา ๑๒ ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งมิได้สัญชาติไทยกระทำการใดในการออกเสียงประชามติ และห้ามมิให้เข้ามีส่วนช่วยเหลือในการออกเสียงประชามติด้วยประการใด ทั้งนี้ เว้นแต่การกระทำนั้นเป็นการช่วยราชการหรือเป็นการประกอบอาชีพตามปกติโดยสุจริตของผู้นั้น

มาตรา ๑๓ ห้ามมิให้ผู้ใดนำสิ่งพิมพ์ตามกฎหมายว่าด้วยการพิมพ์ แขนประกาศ หรือสิ่งอื่นมาโฆษณาหาประชามติภายในบริเวณทลสามสิบเมตรแห่งที่ลงคะแนน

มาตรา ๑๔ ในวันออกเสียงประชามติภายในบริเวณทลสามสิบ เมตรแห่งที่ลงคะแนน ห้ามมิให้ผู้ใดทำการโฆษณาหาประชามติ และห้ามมิให้ใช้เครื่องขยายเสียง หรือทำเสียงอื่นใดที่เป็นการรบกวนหรือเป็นอุปสรรคแก่การออกเสียงประชามติ ไม่ว่าจะกระทำในหรือนอกบริเวณทลสามสิบเมตรดังกล่าว

มาตรา ๑๕ ในกรณีที่มีการโฆษณาหาประชามติโดยจัดทำสิ่งพิมพ์ตาม 205 กฎหมายว่าด้วยการพิมพ์ แฉ่นประกาศ หรือสิ่งอื่น ไว้ในที่ลงคะแนนภายในบริเวณพลสามสิบเมตร แห่งที่ลงคะแนนอยู่แล้วก่อนหรือในวันออกเสียงประชามติ ให้เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการออกเสียงประชามติ กรรมการตรวจคะแนน และเสมียนคะแนน มีอำนาจและหน้าที่ทำลาย ปกปิด หรือนำออกไปไว้นอกบริเวณดังกล่าว

มาตรา ๑๖ ในวันออกเสียงประชามติ ห้ามมิให้ผู้ใดขาย จำหน่ายแจก หรือจ้กเลี้ยงสุราทุกชนิด

มาตรา ๑๗ ในหน่วยลงคะแนนใด ถ้าผู้ออกเสียงประชามติในหน่วยลงคะแนนนั้นเห็นว่า การลงคะแนนออกเสียงประชามติ เป็นไปโดยไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัตินี้ ให้มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านเป็นหนังสือต่อประธานกรรมการตรวจคะแนนในหน่วยลงคะแนนนั้นได้ทันที

ให้ประธานกรรมการตรวจคะแนน นำคำร้องนั้นเสนอต่อคณะกรรมการตรวจคะแนนเพื่อพิจารณาวินิจฉัย ถ้าคณะกรรมการเห็นว่าคำร้องนั้นฟังขึ้นก็ให้ออกคำสั่งให้แก้ไขการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้องดังกล่าวให้ถูกต้อง ถ้าเห็นว่าคำร้องนั้นฟังไม่ขึ้นให้มีคำสั่งยกคำร้องนั้นเสีย เมื่อคณะกรรมการตรวจคะแนนได้มีคำสั่งไปประการใดแล้ว ให้ประธานกรรมการตรวจคะแนนบันทึกคำคัดค้านรวมทั้งพฤติการณ์ และคำวินิจฉัยของคณะกรรมการตรวจคะแนน พร้อมทั้งรายงานความเห็นต่อกระทรวงมหาดไทยเพื่อวินิจฉัยไว้ในรายงานแสดงผลการนับคะแนน

มาตรา ๑๘ ถ้าการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้องดังกล่าวในมาตรา ๑๗ เกิดขึ้นในระหว่างการรวมคะแนนเสียงประชามติของจังหวัดใด ให้ผู้ออกเสียงประชามติในจังหวัดนั้นมีสิทธิยื่นคำร้อง เป็นหนังสือต่อผู้ว่าราชการจังหวัดของจังหวัดนั้น ก่อนประกาศผลการรวมคะแนนเสียงประชามติของจังหวัดนั้น

ให้นำความในมาตรา ๑๗ วรรคสอง มาใช้บังคับแก่การพิจารณาวินิจฉัยคำร้องของผู้ว่าราชการจังหวัดโดยอนุโลม แล้วให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทำบันทึกเสนอกระทรวงมหาดไทยเพื่อทราบโดยเร็ว

มาตรา ๑๙ ถ้าการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้องดังกล่าวในมาตรา ๑๗ เกิดขึ้นในระหว่างดำเนินการรวมคะแนนเสียงประชามติของกระทรวงมหาดไทย ให้ผู้ออกเสียงประชามติมีสิทธิยื่นคำร้องต่อปลัดกระทรวงมหาดไทยก่อนที่กระทรวงมหาดไทยแจ้งการประกาศผลการนับคะแนนเสียงประชามติต่อรัฐสภาและนายกรัฐมนตรี

เมื่อได้รับคำร้องดังกล่าว และกระทรวงมหาดไทย -

เห็นว่าเหตุที่เกิดขึ้นนั้นจะกระทบกระเทือนถึงการนับคะแนนหรือรวมคะแนนเสียงประชามติ อันอาจมีผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจำนวนเสียงประชามติได้ ให้ปลัดกระทรวงสั่งยับยั้ง การรวมคะแนนของทุกจังหวัดไว้พลางก่อน และทำเนียบการสอบสวนว่ามีผลกระทบอัน เป็นสาเหตุให้ยื่นคำร้องนั้นเกิดขึ้นจริงหรือไม่

ถ้าคะแนนเสียงที่ถูกคัดค้านนั้นไม่อาจกระทบกระเทือนถึงจำนวนคะแนน เสียงประชามติของฝ่ายข้างมาก ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยสั่งนับคะแนนและรวมคะแนน ประกาศผลการออกเสียงประชามติ แล้วรายงานผลการรวมคะแนนต่อรัฐสภาและนายกรัฐมนตรี

ถ้าเห็นว่าคะแนนที่ถูกคัดค้านนั้นมีมูลลบล้างหรือกระทบกระเทือนถึงคะแนนเสียง ประชามติของฝ่ายข้างมาก ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยสั่งให้มีการดำเนินการลงคะแนน ออกเสียงประชามติขึ้นใหม่เฉพาะในหน่วยลงคะแนนที่เกิดเหตุ โดยให้กระทรวงมหาดไทย ประกาศวันลงคะแนนออกเสียงประชามติภายในทศสัปดาห์

ภายในสี่สิบแปดชั่วโมง นับแต่ที่ปลัดกระทรวงมหาดไทยสั่งยกคำร้อง ถ้าผู้ร้องคัดค้านเห็นว่าคำสั่งดังกล่าวไม่ชอบ มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลแพ่งหรือ ศาลจังหวัดที่ผู้นั้นมีภูมิลำเนา

มาตรา ๒๐ เมื่อศาลแพ่งหรือศาลจังหวัดได้รับคำร้องดังกล่าวแล้ว ให้ดำเนินการพิจารณาโดยมิชักช้า และให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้ บังคับโดยอนุโลม และให้ทำความเข้าใจส่งสำนวนไปยังศาลฎีกาเพื่อวินิจฉัย และให้ศาลฎีกา มีอำนาจตั้งข้อไปนี้

(๑) ถ้าเห็นว่าการออกเสียงประชามติในหน่วยลงคะแนนนั้นเป็นไปโดย มิชอบ สมควรให้มีการออกเสียงประชามติใหม่ ให้มีคำสั่งให้มีการออกเสียงประชามติใหม่ ในหน่วยลงคะแนนนั้น

(๒) ถ้าเห็นว่าไม่มีเหตุสมควรจะให้มีการออกเสียงประชามติใหม่ในหน่วย ลงคะแนนนั้น ให้มีคำสั่งยกคำร้อง

เมื่อศาลฎีกามีคำสั่งอย่างใดแล้ว ให้ส่งสำเนาคำสั่งไปยังรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงยุติธรรม เพื่อแจ้งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยทราบ ในกรณีที่ให้มีคำสั่ง ให้มีการลงคะแนนออกเสียงประชามติใหม่ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยประกาศ กำหนดวันลงคะแนนออกเสียงประชามติใหม่ภายในทศสัปดาห์นับจากวันที่ได้รับทราบคำสั่ง

ระหว่างที่มีการยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาล ให้รอการประกาศผลการ ลงคะแนนออกเสียงประชามติไว้ก่อน

มาตรา ๒๑ นายจ้างผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔ ต้องระวางโทษจำคุก
ไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๒ ผู้ใดซึ่งมิได้มีสัญชาติไทย ผ่าฝืนมาตรา ๑๒ ต้องระวางโทษ
จำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงมหาดไทยสั่งเนรเทศผู้นั้นออกจากประเทศไทยด้วย

มาตรา ๒๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๖ ต้อง
ระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๔ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของกรมการตรวจคะแนนที่มีอำนาจ
หน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในที่ลงคะแนน ซึ่งมีคำสั่งให้ผู้ใดคนหนึ่งออกไปจากที่ลงคะแนน
โดยไม่เป็นการชักค่อการที่ผู้นั้นจะใช้สิทธิออกเสียงประชามติ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน
หกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๕ ผู้ออกเสียงประชามติผู้ใดออกเสียงประชามติสำหรับหน่วย
ลงคะแนนใดเกินหนึ่งแห่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๒๖ ก่อนประกาศผลผลการลงคะแนนออกเสียงประชามติ กรมการ
ตรวจคะแนนหรือเสมียนคะแนนผู้ใดแจ้งแก่ผู้ใดคนหนึ่งให้ทราบจำนวนบัตรออกเสียงประชามติ
ที่ได้ลงคะแนนไว้ หรือให้ทราบจำนวนคะแนนอันใดลงไว้ หรือให้ทราบว่าผู้ใดลงคะแนนหรือไม่
ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๗ ผู้ใดจงใจกระทำความผิดประการใดให้บัตรออกเสียงประชามติ
ชำรุดหรือเสียหาย หรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำความผิดประการใดแก่บัตรเสียเพื่อให้
เป็นบัตรที่ใช่ได้ของระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับไม่เกินห้าพันบาท และให้
ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีกำหนดสิบปี

มาตรา ๒๘ เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการออกเสียงประชามติ กรมการ
ตรวจคะแนนหรือเสมียนคะแนน ผู้ใด โดยจงใจ นับบัตรออกเสียงประชามติหรือคะแนนใน
การออกเสียงประชามติให้ผิดไปจากความจริง หรือรวมคะแนนให้ผิดไป หรือกระทำความ
ประการใดโดยมิได้อำนาจกระทำโดยชอบด้วยกฎหมาย ให้บัตรออกเสียงประชามติชำรุด
หรือเสียหาย หรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำความผิดประการใดแก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตร
ที่ใช่ได้ หรืออ่านบัตรออกเสียงประชามติให้ผิดไปจากความจริง หรือทำรายงานการออกเสียง

ประขามติให้ผิดไปจากความจริง หรือทำรายงานการออกเสียงประชามติไม่ตรงความจริง
 ค่องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอน
 สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีกำหนดสิบปี

มาตรา ๒๘ ข้าราชการหรือข้าราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งมีเงินเดือนและ
 ค่าแห่งประจำ นายกเทศมนตรี เทศมนตรี กรรมการสุขาภิบาล หรือกรรมการตำบล
 ผู้ใด ปฏิบัติการอันมิชอบด้วยอำนาจหน้าที่เพื่อให้เกิดคุณหรือโทษแก่การออกเสียงประชามติ
 โดยให้ผู้ออกเสียงประชามติออกเสียงอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือองค์การออกเสียงประชามติ
 หรือคัดค้านการออกเสียงประชามติ ค่องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับ
 ไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๐ เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการออกเสียงประชามติ กรรมการ
 ตรวจคะแนนหรือเสมียนคะแนน ผู้ใด จงใจไม่ปฏิบัติการตามหน้าที่ หรือกระทำด้วย
 ประการใดเพื่อชักขวางมิให้การเป็นไปตามกฎหมาย กฎกระทรวง หรือคำสั่งของศาลอัน
 เกี่ยวกับการออกเสียงประชามติตามพระราชบัญญัตินี้ ค่องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี
 หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งสมาชิก
 สภาผู้แทนราษฎรมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๓๑ ผู้ใดให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใด
 แก่ผู้ออกเสียงประชามติ เพื่อจะจงใจให้ผู้ออกเสียงประชามตินั้นออกเสียงประชามติอย่างใด
 อย่างหนึ่งหรือองค์การออกเสียงประชามติ ค่องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และ
 ปรับไม่เกินห้าพันบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีกำหนดสิบปี

มาตรา ๓๒ ผู้ใด จักยานพาหนะนำผู้ออกเสียงประชามติไปยังที่ลงคะแนน
 เพื่อการออกเสียงประชามติ หรือนำกลับจากที่ลงคะแนน หรือจักให้ผู้ออกเสียงประชามติ
 ไปยังที่ลงคะแนน หรือนำกลับจากที่ลงคะแนน โดยไม่คงเสียค่าโดยสารยานพาหนะหรือค่าจ้าง
 ซึ่งต้องเสียตามปกติ หรือผู้ใด กระทำการเช่นว่านั้นเพื่อให้ออกเสียงประชามติออกเสียง
 ประชามติอย่างใดอย่างหนึ่งหรือองค์การออกเสียงประชามติ ค่องระวางโทษจำคุกไม่เกิน
 หนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง
 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๓๓ ผู้ใด เรียกหรือรับทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดสำหรับ
 ตนเองหรือผู้อื่น เพื่อจะออกเสียงประชามติอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือองค์การออกเสียง
 ประชามติ ค่องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
 และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๓๔ บัญชี ซึ่งไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย จงใจกระทำการใด เพื่อชักขวางหรือหน่วงเหนี่ยวมิให้ผู้ออกเสียงประชามติไป ณ ที่ลงคะแนน หรือเข้าไป ณ ที่ลงคะแนน หรือมิให้ไปถึง ณ ที่ตั้งว่านั้น ภายในกำหนดเวลาที่จะลงคะแนนออกเสียงประชามติได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีกำหนดหาปี

มาตรา ๓๕ บัญชี โดยทุจริตกระทำเครื่องส่งเอกสารด้วยวิธีใดที่มีบัตรออกเสียงประชามติ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีกำหนดหาปี

มาตรา ๓๖ บัญชี โดยทุจริตกระทำให้ปรากฏด้วยวิธีใดอันเป็นการลวงผู้ออกเสียงประชามติให้สำคัญผิดเกี่ยวกับการลงคะแนนในบัตรออกเสียงประชามติ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๗ ผู้ออกเสียงประชามติบัญชี โดยทุจริตใช้บัตรออกเสียงประชามติที่มีบัตรซึ่งกรรมการตรวจคะแนนแห่งที่ลงคะแนนนั้นมอบให้ลงคะแนน หรือนำบัตรออกเสียงประชามติที่ไม่ใช้ลงคะแนนออกไปจากที่ลงคะแนน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีกำหนดหาปี

มาตรา ๓๘ บัญชี ลงคะแนนออกเสียงประชามติหรือพยายามลงคะแนนออกเสียงประชามติโดยรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิ หรือไม่มีสิทธิออกเสียงประชามติในหน่วยลงคะแนนนั้น โกงบัตรหรือพยายามลงบัตร หรือแสดงบัตรประจำตัวประชาชนหรือสิ่งที่ใช้แทนบัตรประจำตัวประชาชนที่มีปลอมไว้สำหรับตนหรือที่ทำปลอมแปลงขึ้นต่อกรรมการตรวจคะแนนเพื่อออกเสียงประชามติ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับไม่เกินห้าพันบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีกำหนดสิบปี

มาตรา ๓๙ บัญชี ซึ่งไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย นำบัตรออกเสียงประชามติใส่ในหีบบัตรออกเสียงประชามติ หรือกระทำความประการใดในบัญชีรายชื่อผู้ออกเสียงประชามติแสดงว่ามีผู้มาแสดงตนเพื่อลงคะแนนโดยผิดไปจากความจริง หรือกระทำความประการใดอันเป็นเหตุให้มีบัตรออกเสียงประชามติเพิ่มขึ้นจากความจริง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับไม่เกินห้าพันบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีกำหนดสิบปี

มาตรา ๔๐ ภายหลังจากที่ได้เปิดหีบบัตรออกเสียงประชามติที่ค้างไว้
เพื่อการลงคะแนนแล้ว หรือภายหลังจากที่ได้ปิดหีบบัตรออกเสียงประชามตินั้นเพื่อรักษาไว้
เมื่อลงคะแนนเสียงประชามติได้เสร็จสิ้นแล้ว ผู้ใด ปลูก ทำลาย ทุบให้เสียหาย ทำให้
เปลี่ยนสภาพ หรือทำให้ไร้ประโยชน์ หรือลักพาไปซึ่งหีบบัตรออกเสียงประชามติ หรือบัตร
ออกเสียงประชามติ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือ
ทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๔๑ ผู้ใด ก่อให้เกิดการวุ่นวายขึ้นในที่ลงคะแนน หรือในที่ประชุม
ชุมนุมกันอยู่เพื่อรอการเข้าไปลงคะแนนออกเสียงประชามติ ต้องระวางโทษจำคุก
ไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๒ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตาม
พระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

นายทวีสิน กิรบุตรสุวรรณ เกิดที่จังหวัดนครปฐม เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2511 สำเร็จ
การศึกษาชั้นมัธยมศึกษาและมัธยมศึกษาจากโรงเรียนวัดนวลนรดิศ จังหวัดกรุงเทพมหานคร สำเร็จ
ปริญญาตรีนิติศาสตรบัณฑิต จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2534

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย